багатокомпонентні словосполучення, абревіатури, похідні слова, запозичення з різних мов, насамперед латини, термінологізовані й новоутворені слова).

Оскільки біологічна терміносистема англійської мови постійно оновлюється, вважаємо **перспективним** детальне дослідження окремих шляхів її збагачення, а також розгляд її системних характеристик з позицій синергетичного підходу.

Література

Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов. Изд. 2-ое, стереотип. М. : «Сов. Энциклопедия», 1969. 608 с.
Головин Б. Н., Кобрин Р. Ю. Лингвистические основы учения о терминах. М. : Высшая школа, 1987. 53 с.
Гринев С. В. Современные исследования эволюции терминологий. *Научно-техническая терминология : сб. науч. трудов*. М. : Академия, 2003. Вып. 2. С. 124–132.
Даниленко В. П. Семантическая структура специального слова и ее лексикографическое описание. Свердловск : А.С.К. 1991. 155 с.
Дзюба М. М. Епоніми в українській науковій термінології : автореф. дис. … канд. філол. наук : 10.02.01 – українська мова. Луцьк, 2011. 22 с.
Лейчик В. М. Оптимальная длина и оптимальная структура термина. *Вопросы языкознания*. 1981. № 2. С. 63–73.
Раєвська Н. М. Англійська лексикологія. К. : Вища школа, 2001. 234 с.
Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля, 2011. 844 с.
Семчинський С. В. Загальне мовознавство. К. : Вища школа. Головне вид-во, 1988. 328 с.
Симоненко Л. Лексикографічне опрацювання біологічної термінології. 2009. *Лексикографічний бюлетень : Зб. наук. пр.* К. : Ін-т української мови НАН України, 2009. Вип. 18. С. 25-31.
Сиротін О. В. Особливості структури та перекладу біотехнологічних термінів. *Вісник Дніпропетровського Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»*. 2012. № 2 (4). С. 206-209.
Щерба Д. В. Термін та його дефініція як головні онтологічні поняття термінознавства. URL : http://studentam.net.ua/content/view/8811/97/
Янков А. В. Термінологічні епоніми у сьогочасній медичній лексиці. *Нова філологія. Збірник наукових праць*. Запоріжжя, 2017. № 70. С. 234-240.
Rohach L. V. Semantic basis of biology terms in the English and Ukrainian languages. *Збірник наукових праць «Сучасні дослідження з іноземної філології»*. Випуск 14. Ужгород, 2016. P. 161-171
(BD) Biology Dictionary. URL : https://biologydictionary.net/
(EB) Encyclopedia of Biology / D. Rittner, T. L. McCabe. New York : Facts on File Inc., 2004. 400 p.
Multitran. URL : https://www.multitran.ru/c/m.exe?l1=1&l2=2&s=inversion

(Матеріал надійшов до редакції 20.05.18. Прийнято до друку 10.06.18)

УДК: 811.111 – 112:1
DOI: https://doi.org/10.26661/2414-1135/2018-74-08

КЛИМЕНКО О. Л.
(Запорізький національний університет)

ВНУТРІШНЬОМОВНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У СЛОВНИКОВОМУ СКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: СИНЕРГЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

У статті розглядаються внутрішньомовні трансформації словникового складу англійської мови у світлі лінгвосинергетики. Висвітлюються принципи структурної організації лексичної системи та характер взаємозв'язків між її конституентами. Встановлюються причини, напрямки та наслідки інгралінгвального механізму самоорганізації словника англійської мови.
Ключові слова: трансформація, самоорганізація, лексична система, жаргон, сленг.

Klymenko O. L. Intralingual transformations of the English vocabulary: linguosynergetic approach. The paper studies intralingual mechanism of the English vocabulary modification employing linguosynergetic methods. The systemic character and dynamic nature of lexicon enabled to apply the synergetic ideas and principles in the analysis of the English vocabulary, represented as a complex, hierarchically organized, open, dynamic, non-balanced system consisting of co-existing and interacting elements. The English vocabulary is defined as a system of commonly used literary vocabulary and specific lexical units of different nature. The lexicon has a nuclear-peripheral structure. The nucleus is formed by lexemes of standard vocabulary. The near and far periphery is differentiated according to the stylistic coloring of its substandard elements represented by slang and jargons respectively.The English vocabulary as a synergetic system is guided by parameters aimed at the relative stability and integrity of its structure (homeostasis) and at dynamic variability and evolution. It has been proved that the coexisting and interacting lexical units catalyze the instability of a system and stimulate transformations within the English vocabulary. The stylistic transformation of lexical system is viewed as one of the main intralingual mechanisms of the English vocabulary self-organization and self-regulation. The sociocultural factors destabilize the lexical system, encourage the interaction within the its subsystems and enrich the mainstream

vocabulary by lexemes of different jargons and slang, if they denote a new necessary notion and have communicative value. It can be concluded that the productive intralingual mechanism of the English lexical system self-organization and self-regulation is characterized by the active interaction of standard and substandard lexical elements.
Key words: transformation, self-organization, lexical system, jargon, slang.

Сучасні наукові дослідження відзначені інтегральною парадигмою при вивченні мовних явищ, сформованих під впливом як зовнішніх, так і внутрішніх чинників. Особливу роль у цьому процесі відіграє синергетика, для якої пріоритетним напрямком є системний підхід, скоординований еволюцією та самоорганізацією. Для застосування синергетичного методу в лінгвістиці і в цілому в філології були розроблені теоретико-методологічні основи лінгвосинергетики [Піхтовнікова 2012]. Основні ідеї та принципи синергетики застосовувалися для вивчення різних мовних явищ [Синергетика…2015]. Синергетична парадигма в лінгвістиці активно розроблялася в дослідженнях з історії розвитку англійської мови [Домброван 2013, 2014], системи словотвору [Єнікєєва 2011, 2012, 2013], дискурсу [Піхтовнікова 2015], перекладу [Дорофєєва 2017], самоорганізації концептивних систем [Приходько 2015].

Однією з провідних тенденцій у сучасному мовознавстві є застосування синергетичного підходу до дослідження мовного лексикону та закономірностей його системної організації. Вивчення словникового складу сучасної англійської мови в лінгвосинергетичному вимірі дозволяє визначити її потенціал як складної нерівноважної нелінійної системи, здатної до самоорганізації та саморегуляції.

Теорія самоорганізації дозволяє розглянути словник як складну (ієрархічно організовану) відкриту динамічну нерівноважну нелінійну макросистему, що складається з сукупності складноорганізованих коеволюціонувальних мікросистем та підсистем, і яка керується певними параметрами, спрямованими, з одного боку, на збереження її стабільності та функціональності, а з іншого – на зміни та розвиток. Синергетична методологія дозволяє виявити екстра- та інтралінгвальні механізми самоорганізації лексичної системи, по-новому оцінити роль процесів архаїзації та неологізації, висвітлити роль основних способів творення нових слів як потужних механізмів саморегуляції лексичної системи сучасної англійської мови [Єнікєєва 2013, 2014].

Метою даної розвідки є аналіз внутрішньомовних трансформацій як продуктивного інтралінгвального механізму самоорганізації лексичної системи англійської мови.

Об'єктом дослідження слугували модифікації у словниковому складі англійської мови внаслідок зміни соціально-стилістичної маркованності лексики, а **предметом** наукового пошуку стали синергетичні параметри внутрішньомовної регуляції словника.

Словниковий склад англійської мови є складною системою, яка складається з елементів різної природи – термінів, професіоналізмів, жаргонізмів, сленгізмів тощо. Ці елементи знаходяться в постійній взаємодії та зв’язку, мають чітку організацію і своєю сукупністю формують складну динамічну систему. Системну організацію словника можна репрезентувати у такому вигляді: центром є ядро, оточене периферійною зоною, структурованою за семантичними та стилістичними параметрами її конституентів.

Ядро системи перебуває у стані відносної стабільності, у той час як елементи периферії переходять з однієї зони в іншу. До ядра лексичної системи належать загальновживані мовні одиниці, а його центром виступають узуальні лексеми, що належать до загальнолітературної мови, називають основні предмети, поняття та явища і утворюють нормативну базу англійської мови, кодифіковану у словниках. Ядерні лексичні одиниці є стилістично нейтральними, вони позбавлені конотацій, на відміну від стилістично забарвлених одиниць периферійного лексичного шару.

У межах периферійного нелітературного словника можна виокремити лексичні мікросистеми (сленг та жаргони), які за тематичним принципом можна поділити на семантично вужчі угрупування (кримінальний жаргон, комп’ютерний жаргон, жаргон музикантів, жаргон спортсменів тощо).

За ступенем стилістичної маркованності лексичних одиниць, які входять до складу лексичної системи англійської мови можна виділити ближню й дальню периферії. Ближню периферію формують одиниці загального сленгу, що номінують відповідні сучасні реалії та поняття, а дальня периферія представлена одиницями спеціального сленгу, до яких належать професійні, соціальні та корпоративні жаргони, що знаходяться поза межами повсякденного вжитку, тобто вживаються у спілкуванні представників соціально та професійно обмежених мовних угрупувань. Обраний критерій класифікації лексичних одиниць дозволяє систематизувати їх та виявити динаміку змін, що відбуваються внаслідок внутрішньомовної міграції лексики з ядра до периферії і з периферії до ядра.

За критерієм соціальної варіативності, яка на лексичному рівні виявляється в наявності таких угрупувань мовних одиниць як професійна, жаргонна та сленгова лексика, ми розглядаємо ці угрупування як нелітературні мікросистеми в межах периферійного словника, які з одного боку утворюються на базі загальновживаних слів, а з іншого – поповнюють ядро літературної мови. Внутрішньомовні трансформації словника англійської мови визначаються соціокультурними факторами, що слугували поштовхом до лексичних змін: історичні події, світоглядні цінності суспільства, технічний прогрес тощо. Так, нелітературні одиниці, що дали назви соціально значущим інноваціям (*acid, crack, hippie, punk, break, hip-hop, rap, yuppie)*, незважаючи на низький соціально-стилістичний статус, були прийняті літературною нормою, перетворилися на "модні" слова – символи свого часу та покоління, стали інтернаціональними одиницями, базою для численних новоутворень.

Наприклад, ціла низка інновацій була створена на базі багатозначного сленгізму *rap*. Слово *rap* в "кримінальному" значенні стало основою словосполучень *rap sheet* "список злочинів кримінального минулого", *to beat the rap* "запобігти покарання", *to get the rap* "отримати звинувачення", *to take the rap* "бути козлом відпущення" [Ayto,1996]. На базі афроамериканізму *rap* у значенні "суттєва розмова", "говорити" утворені словосполучення *rap groups, rap sessions* [Spears 1991]. Слово *rap* у значенні "музика реп" стало словом-символом, перетворилося на справжній центр новоутворень: *rap music, rap records, rapper, rap video, to rap, gansta rap, gansta rapper* [Green1992]. Ці одиниці функціонують в усіх варіантах англійської мови і фактично належать до інтернаціональної лексики.

Наведені приклади свідчать, що словнику англійської мови як синергетичній системі властива відкритість, яка реалізується в її здатності обмінюватися матерією, енергією, інформацією з навколишнім середовищем і всередині самої системи між її системними підрозділами (мікросистемами). Під впливом екстралінгвальних чинників лексична система перерозподіляє власні ресурси, які підлягають переосмисленню та набувають нового семантичного навантаження.

В результаті внутрішньомовної трансформації словника внаслідок взаємодії лексичних елементів літературної мови з нелітературними мікросистемами відбувається процес внутрішньомовного запозичення лексики. Лексичний склад мови збагачується запозиченими одиницями, які внаслідок зміни семантики ядерних лексем у периферійному мовному просторі функціонують з новим значенням. Одним з продуктивних механізмів внутрішньомовної регуляції словника англійської мови на всіх етапах його еволюції є жаргонізація та сленгізація, унаслідок якої літературні лексичні одиниці набувають додаткових спеціальних значень у межах різних нелітературних мікросистем.

Так, слово *square* в жаргоні джазових музикантів, де воно позначало людину, яка не полюбляє цю музику, в жаргоні хіппі здобуло значення "той, хто не поділяє їх поглядів", у жаргоні наркоманів стало позначати "людину, яка не приймає наркотики", а в сленгу має значення "конформіст". Запозичене з ідиш слово *glitch* почало функціонувати в жаргоні космонавтів у значенні "збій у системі, спричинений перепадами напруги", в сфері комп`ютерної техніки позначає будь-яке ушкодження в роботі комп`ютера, а в сфері політики вживається для позначення технічних неполадок, що спричинюють значні проблеми для офіційної особи або кандидата на її пост [Dickson 1990].

Взаємовплив і взаємопроникнення характеризують також й відношення в межах периферійного словника між нелітературними мікросистемами, тобто внутрішньомовні трансформації відбуваються внаслідок переходу слова з одного жаргону в інший. Прикладами процесу міжжаргонізації можуть служити слова *hot "frenetic", chick "girl", groovy "fine", hip "wise, sophisticated", hype "persuasive talk", mellow "all right, fine"* [Spears 1992], що виникли в жаргоні джазменів, але вживаються і в інших нелітературних мікросистемах англійської мови. Цікавим феноменом є жаргон молоді, який як своєрідний "інтержаргон" увібрав чимало одиниць жаргонів хіппі та наркоманів (*acid, grass, downer, upper*), жаргону музикантів (*cool, jazz, groove, far-out*), соціолекту афроамериканців (*bad, hip, nasty, rap, wicked*) [Зацний 2007].

Слід відзначити, що в процесі внутрішньомовних трансформацій відбуваються семантичні модифікації. Так, у "немузичному" світі численні одиниці жаргону музикантів-негрів змінили значення, наприклад: *to blast* "грати без напруги" – "курити маріхуану", *to blow* "грати на духовому інструменті" – "виконувати будь-яку роботу", *cat, gate* "джазовий музикант" – "чорношкірий чоловік", *funky* "блюзовий, ритмічний" – "модний, сучасний". Багато слів жаргону гангстерів, які пов`язані з убивствами, пограбуваннями, покараннями, взаємовідносинами злочинців з поліцією, використовуються для позначення певних предметів, понять та явищ армійського життя, наприклад: *shooting iron* "вогнепальна зброя", *rod* "пістолет", *gumshoe* "детектив, розвідник", *to typewrite* "стріляти з кулемета".

Чимало одиниць жаргону військовослужбовців, в свою чергу, увійшло до "політичного" глосарію, наприклад: *flak* "гуркіт зенітної зброї" – "гучноголоса критика", *slush fund* (money) "кошти, отримані від продажу перероблених мастил" – "гроші для підкупу політичних діячів". В жаргоні політиків певних семантичних змін зазнали спортивні жаргонізми, наприклад: *hardball* "бейсбол" – "безкомпромісні методи", *to play hardball* "грати в бейсбол" – "дотримувати жорстокої лінії, не йти на компроміс", *ball park* "стадіон" – "стан справ, становище", *flake* "слабкий гравець" – "ненадійна людина", *spin* "кручений м`яч" – "інтерпретація політики, подій, імідж" [Dickson 1990]. Спільним для всіх міжжаргонних лексичних запозичень є пошук нових галузей застосування, нових експресивних засобів, що відбувається паралельно збільшенню кількості їх соціальних носіїв.

Внутрішньомовні трансформації відбуваються також внаслідок міграції лексики з периферії до ядра мовної системи, тобто в результаті асиміляції сленгізмів та жаргонізмів в літературній мові відбуваються зміни соціально-стилістичного статусу слів. Прикладом процесу поступової дежаргонізації, десленгізації та узуалізації може слугувати слово *crack*, що виникло наприкінці минулого століття в наркожаргоні в значенні "різновид очищеного кокаїну" й у зв'язку розповсюдженням відповідного наркотику не тільки стало офіційним найменуванням, але й перетворилося на інтернаціональну одиницю (укр. "крек", рос. "крек"), центр для подальшого словотворення: *crack-baby, crack-binging, crack-crime, crack-house, crack-squad*…. На початку нового тисячоліття ця одиниця стала основою телескопізму *crackberry (crack+Blackberry)* в значенні "a person who uses such a computer obsessively" [Зацний 2008].

Колишній жаргонізм *spin* в значенні "інтерпретація подій, імідж" став широко поширеним політичним терміном, на базі якого виникли численні новотвори: *to spin,spin crew, spin-doctor, spin-doctoring, spin journalism, spinnable/unspinnable, Spinnish (spin+English)*", *spin row, spinspeech(spintalk)* [Зацний 2008].

Таким чином, в результаті внутрішньомовних трансформацій, що відбуваються внаслідок постійного руху та перерозподілу всередині словникового складу англійської мови, зникають одні одиниці, з'являються інші, змінюється семантика та стилістичний статус вже існуючих лексичних одиниць. Динамізм лексичної системи, який призводить до реконструкції її компонентного складу, вказує на наявність моментів нерівноважності, які характеризують мову саме під час змін. Такий стан проявляється в невідповідності наявних

номінативних засобів мови комунікативним потребам мовців. Потрапляння інформаційної енергії середовища до мови спричиняє виникнення флуктуацій у словниковому складі.

Оскільки лексична система як і будь-яка онтологічна система прагне перебувати у гомеостатичному стані, коли кожний комунікативно актуальний смисл має своє мовне вираження, то наявні у ньому флуктуації стимулюють її до самоорганізації та до переходу у врівноважений стан – атрактор, коли кожний комунікативно-важливий зміст має мовне вираження.

Прикладом переходу флуктуації (випадковості) у закономірність у межах лексичної системи англійської мови може слугувати процес узуалізації мовних одиниць, які виникли в межах нелітературних мікросистем жаргонів та сленгу. Так, колишній сленгізм *hippie* перетворився на інтерлінгвальний елемент, став зразком для аналогічного словотворення. Утворений за аналогією до нього сленгізм *yippie "political radical of the late 1960s*" слугував зразком для формування "першого соціологічного акронімома-довгожителя" [Green 1992] *yuppie* "*young urban professional*", що переміг у змаганні за популярністю *yumpie "young upwardly mobile professional"* та *yap "young aspiring professional*".

Ці одиниці, незважаючи на своє "абревіатурне" утворення та низький соціально-стилістичний статус, стали центрами продукування численних лексичних новотворів (*anti-yuppie, superyuppie, technoyuppie, yuppidom, yuppieism, yuppieness, yuppette yuppish, yuppiefied, yuppiefication, to yuppify, Yuppiegate, yupperware, yuffer*), фразеологічних інновацій (*yuppie gismo, yuppie line, yuppie flu, yuppie leather, yuppie party, yuppie husband, yuppie wife, yuppie child, yuppie puppie, yuppie boy, yuppie girl, yuppie friends, yuppie slum, dot-com yuppie),* акронімів *(buppie (black+yuppie), chuppie (chinese+yuppie*), *Euroyuppie (European+yuppie), juppie (japanese+yuppie), yummie (yuppie+ muslim), yupsky (yuppie+russky), guppie (gay + yuppie) або (green + yuppie)) duppie (depressed urban professional, scuppie* (*socially conscious + yuppie)* [Зацний 20007, 2008].

Слід відзначити, що чимало слів було утворено також з основою *yup* (скорочена форма *yuppie): Yuppese, Yupspeak, yupskie, yuppette, yupmobile*. Цей факт підтверджує думку науковців про те, що "процес розвитку може бути спрямований як на ускладнення і розширення форми й змісту мовних одиниць, так і на скорочення й зменшення обсягу внутрішньої і зовнішньої форми лінгвальних знаків" [Єнікєєва 2017, с.54].

Проведений аналіз дозволяє наголосити на наступних **висновках**. Словниковий склад англійської мови є синергетичною системою, яка завдяки властивим їй параметрам (відкритості, ієрархічності, нерівноважності та нелінійності) здатна до самоорганізації та саморегуляції. Дисбаланс між комунікативною потребою мовців і вербалізаторською спроможністю лексичної системи виводять її зі стану рівноваги.

Такий динамічний стан приводить до того, що лексична система відповідно до принципу відкритості, починає формувати адекватні вмотивовані номінативні засоби, зокрема, завдяки запозиченню одиниць з соціально-обумовлених мікросистем. За рахунок внутрішніх запозичень із лексиконів суміжних мікросистем активно відбувається розвиток словника мови в цілому, що свідчить про відкритість та динамічність лексичної системи, її готовність обмінюватись матерією, енергією та інформацією.

Продуктивним інтралінгвальним механізмом самоорганізації лексичної системи англійської мови є внутрішньомовні трансформації, представлені, такими процесами як жаргонізація, сленгізація, міжжаргонізація, дежаргонізація, десленгізація, узуалізація. Внутрішньомовні трансформації спричинені процесами запозичення мовних одиниць у межах словникового складу унаочнюють синергетичні властивості лексичної системи англійської мови до перерозподілу елементів між її мікросистемами (жаргонами та сленгом).

Перманентність процесів запозичення, а також їх безпосередній зв'язок з іншими синергетичними інтрасистемами словникового складу сучасної англійської мови зумовлює **перспективність** подальших розвідок у цьому напрямку.

Література

Домброван Т. И. Язык в контексте синергетики : монография. Одесса : КП ОГТ, 2013. 346 с.

Домброван Т. И. Лингвосинергетика : Язык как синергетическая система : монография. Saarbrücken : Lambert Academic Publishing, 2014. 308 p.

Дорофеєва М. С. Синергетика перекладу спеціальних текстів (німецько-український напрям) : монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 520 с.

Єнікєєва С. М. Система словотвору сучасної англійської мови : синергетичний аспект : дис. … доктора філол. наук : 10.02.04. Запоріжжя, 2011.423 с.

Єнікєєва С. М. Внутрішньосистемна організація словотворення сучасної англійської мови. *Нова філологія.* Запоріжжя, 2012. № 53. С. 67-74.

Єнікєєва С. М. Самоорганізація словотворчої системи (на матеріалі лексичних інновацій англійської мови). *Нова філологія.* Запоріжжя, 2013. № 58. С. 53-60.

Єнікєєва С. М. Синергетична лінгвістика як напрямок дослідження мовних явищ і процесів. *Нова філологія.* Запоріжжя, 2014. № 62. С. 45-50.

Єнікєєва С. М. Системна організація та еволюція мови в світлі теорії фракталів. *Нова філологія*. Запоріжжя, 2017. № 72. С. 49-54.

Зацний Ю. А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу. Львів : Паіс, 2007. 228с.

Зацний Ю. А. Янков А. В. Інновації у словниковому складі англійської мови початку XXI століття : англо-український словник. Вінниця : Нова Книга, 2008. 360с.

Пихтовникова Л. С. Лингвосинергетика : основы и очерк направлений : монографія. Харьков : ХНУ им. В. Н. Каразина, 2012.180 с.

Синергетика в филологических исследованиях: монография / Т. И. Домброван, С. М. Еникеева, Л. С. Пихтовникова, А. Н. Приходько, Е. А. Семенец и др.; под общ. ред. проф. Л. С. Пихтовниковой. Харьков: ХНУ имени В. Н. Каразина, 2015. 340 с.

Ayto J., Simpson J. The Oxford Dictionary of Modern Slang. Oxford, New York : Oxford University Press, 1996. 300 p.

Dickson P. Slang. Topic-by-Topic Dictionary of Contemporary American Lingoes. New York : Penguin Books, 1990. 223 p.

Green J. New Words. A Dictionary of Neologisms since 1960. London : Bloomsbury, 1992. 340 p.

Spears R. A. Dictionary of American Slang. Lincolnwood : National Textbook Company, 1991.528 p.

(Матеріал надійшов до редакції 15.09.18. Прийнято до друку 30.09.18)

УДК: 811.111’373.72
DOI: https://doi.org/10.26661/2414-1135/2018-74-09

КОВАЛЮК Ю. В.
(Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича)

ЕТНОМЕНТАЛЬНІСТЬ БРИТАНСЬКОГО АНГЛОМОВНОГО ПРОСТОРУ В ІДІОМАТИЦІ

Стаття присвячена вивченню етноментальності мовного простору в ідіоматиці на матеріалі британського варіанта англійської мови. У ході дослідження описано специфіку британського лінгвокультурного концепту FAIR PLAY за допомогою ідіоматичних засобів англійської мови. Виділено родові та видові метафори, представлені в ідіоматичних виразах, які репрезентують британський лінгвокультурний концепт FAIR PLAY.
Ключові слова: етноментальність, мовний простір, лінгвокультурний концепт, ідіоматика, британський варіант англійської мови.

Kovalyuk Yu. V. Ethnic mentality of the British English-speaking world in the study of idioms. The present paper is a study of the English-speaking world evidenced by British English idioms. To this end, the core cultural concept of FAIR PLAY in British English, a worldwide understood concept originating in sport, is under analysis. This particular concept was selected because it embodies one of the specifically British values, according to which “everyone should have equal opportunity to better their circumstances regardless of their background, as well as have respect for order” [Oxford guide to British and American Culture]. It is argued that idioms, from the point of view of Cultural Linguistics, can contribute to the cultural conceptualization of a language worldview. For this purpose, 200 British English idioms were selected from Collins Cobuild Idioms Dictionary, 3rd edition. Semantic groups of idioms representing the concept of FAIR PLAY in British English were identified and described. In addition, conceptual metaphors exemplifying the above concept were deduced. Methods employed in this paper rest on the seminal Theory of Conceptual Metaphor and Metonymy put forth by Lakoff and Johnson (1980), as well as its modification suggested by Zykova (2014). According to this theoretical framework, one conceptual domain can be viewed in terms of another conceptual domain. In the case of the FAIR PLAY concept, it is embodied by the superordinate conceptual metaphor SOCIAL RELATIONS ARE A PLAY/GAME/COMPETITION, such as *a calling card* and SOCIAL RELATIONS ARE (UN-)FAIR PLAY, such as *pull rank*, and their derivative ones: SOCIAL RELATIONS ARE A GAME OF CARDS, SOCIAL RELATIONS ARE A BOXING MATCH, SOCIAL RELATIONS ARE A FOOTBALL MATCH, SOCIAL RELATIONS ARE A RACE, and SOCIAL RELATIONS ARE ANIMAL COMPETITION. The prospects for further research include surveys into other British core value and concepts, as